

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавська державна аграрна академія

Кафедра бухгалтерського обліку

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ
ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*присвячена пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка*

*Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-
конференції*

ПОЛТАВА 2018

УДК 657: 332.025.12 : 65.014.1

А 43

**«Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством» :
Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 20
квітня 2018 року). – Полтава, 2018. – 360 с.**

Редакційна колегія:

Дорогань-Писаренко Л. О. – к.е.н., доцент, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, декан факультету обліку та фінансів.

Канцедал Н. А. – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, заступник декана по денній формі навчання зі спеціальності «Облік і оподаткування».

Плаксієнко В. Я. – д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку.

Яловега Л. В. – к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку, заступник завідувача кафедри бухгалтерського обліку з наукової роботи.

Лега О. В. – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, ветерана Великої Вітчизняної Війни, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавської державної аграрної академії (протокол № 8 від 23.04.2018 р.)

Зміст

1. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ, МЕТОДОЛОГІЇ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ	
Атамас О.П. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ МСФЗ.....	14
Атамас П. Й. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЗМІСТУ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ.....	15
Бабенко Л. С. <i>Науковий керівник: Лега О. В.</i> ЄДИНИЙ ПОДАТОК: НОВАЦІЇ 2018 РОКУ.....	17
Баклицька М. Р. <i>Науковий керівник: Яловега Л. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДІВ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ.....	20
Балабуха Д. С. <i>Науковий керівник: Лега О. В.</i> МИТО: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	22
Балабуха Д. С. <i>Науковий керівник: Яловега Л. В.</i> БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	25
Бендас Ю. О. <i>Науковий керівник: Лега О. В.</i> ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	27
Бойко О. С. <i>Науковий керівник: Лега О. В.</i> СУМНІВНА ТА БЕЗНАДІЙНА ЗАБОРГОВАНІСТЬ: СУТНІСТЬ, ПОРЯДОК ОБЛІКУ.....	29
Бойко О. С. <i>Науковий керівник: Яловега Л. В.</i> УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ ПІДПРИЄМСТВА.....	32
Болюх М.В. <i>Науковий керівник: Яловега Л. В.</i> ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ: ЗАВДАННЯ, ЕТАПИ, ТЕРМІНИ.....	34
Бондаренко Д.О. ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В КОНТЕКСТІ ДІЮЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА.....	37
Борідка К. А., Міщенко Д.С.	

<i>Науковий керівник: Яловега Л. В.</i> ДИРЕКТ-КОСТИНГ: НОВІТНИЙ МЕТОД ОБЛІКУ ВИТРАТ.....	38
Верига Ю.А., Кулявець Н.О. НЕОБОРОТНІ АКТИВИ УТРИМУВАНІ ДЛЯ ПРОДАЖУ ТА ГРУПИ ВИБУТТЯ: ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИДІЛЕННЯ У БАЛАНСІ ОКРЕМИМ РОЗДІЛОМ.....	40
Грибовська Ю. М. ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ КАПІТАЛЬНИХ ВКЛАДЕНЬ ТА КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ.....	43
Грибовська Ю. М. ЛІКВІДАЦІЯ МАЛОЦІННИХ НЕОБОРОТНИХ МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ: ПРИЧИНИ ТА ПОРЯДОК ОБЛІКУ.....	45
Сланська Ж. Ю. <i>Науковий керівник: Черненко К. В.</i> АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	47
Єрмакова Д. В. <i>Науковий керівник: Черненко К. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ.....	49
Єрмолаєва М. В., Мойсієнко С. П. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ.....	52
Жайворонок Я. В., Пономаренко О.Г. ВИРОБНИЧІ ЗАПАСИ У СИСТЕМІ ОБЛІКОВИХ КАТЕГОРІЙ.....	54
Канцедал Н. А., Нікіфорова А. М., Руденко В. І. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ІНТЕРНЕТ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	57
Карпенко Н. Г., Шамкало О. Л. НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА.....	59
Коляка А. А. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОКУМЕНТУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З КРЕДИТОРАМИ – НЕОБХІДНІСТЬ СЬОГОДЕННЯ.....	62
Kosyak A. ACTUAL PROBLEMS OF ACCOUNTING OF CURRENT COMMITMENTS BY SUBJECTS OF BUSINESS.....	64
Крижановська Н. М. <i>Науковий керівник: Лугова О. І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.....	67
Кудряшова Т. С. <i>Науковий керівник: Яловега Л. В.</i> МАШИННО-ТРАКТОРНИЙ ПАРК: ОСОБЛИВОСТІ ДОКУМЕНТУВАННЯ.....	70

Кулик В. А. ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБОРОТ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	72
Куроп'ятник Я. В. <i>Науковий керівник: Черненко К. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ З ВИБУТТЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	74
Лега О. В., Литвиненко В. Р. АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК, ЯК СКЛАДОВА ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	77
Лега О. В., Максимейко В. С. ДОКУМЕНТУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З МАТЕРІАЛАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	81
Литвиненко В.Р., <i>Науковий керівник: Яловега Л. В.</i> БЮДЖЕТУВАННЯ: СУТНІСТЬ, МЕТА, ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ.....	84
Ліпський Р. В., Філіпенко М. С., Попинець В. О. БАЛАНС ПІДПРИЄМСТВА: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ.....	86
Лубенець О. В. <i>Науковий керівник: Карпенко Н. Г.</i> РОЗРАХУНКОВІ ВІДНОСИНИ УСТАНОВ.....	89
Масленко М. О., Пономаренко О.Г. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	91
Мельченко І. А. <i>Науковий керівник: Дорогань-Писаренко Л.О.</i> ОБЛІК ЗНОСУ (АМОРТИЗАЦІЇ) ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	93
Мокієнко Т. В., Гриценко О. М., Кужеленко С. І. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	96
Мокієнко Т. В., Жданова Я. СУТНІСТЬ ТА НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ..	99
Мокієнко Т. В., Шкляр О. О. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ: СУТНІСТЬ ТА ВИДИ.....	101
Момот І. О., Дігтяр Н. С. <i>Науковий керівник: Лега О. В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ПРОЦЕСУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ.....	104
Момот І. О. <i>Науковий керівник: Яловега Л. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА.....	107
Олефір І. В. <i>Науковий керівник: Черненко К. В.</i> ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА	

4. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : [підручник] / М. Ф. Огійчук, Л. О. Сколотій, М. І. Беленкова та ін. / За ред. проф. М. Ф. Огійчука. – 7-ме вид., перероб. і допов. – К. : Алерта, 2016. – 1040 с.

Т. В. Мокієнко,
к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку
Жданова Я.,
здобувач вищої освіти ОСВ «Магістр»
спеціальність «Облік і оподаткування»
Полтавська державна аграрна академія

СУТНІСТЬ ТА НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ

Запаси на рівні підприємства відносять до об'єктів, які потребують великих капіталовкладень. Важливим показником також є кількість запасів, яка визначається потребами підприємства. Невелика кількість запасів може привести до негативних наслідків. Дефіцит запасів приводить до втрати часу на виробництво продукції, втрати робочого часу, недоотримання оборотних коштів від реалізації продукції.

Довге невикористання запасів приводить до втрати коштів, вкладених в їх придбання, псування та збільшення витрат на зберігання. На перевищення кількості запасів на складах впливають також такі причини, як: затримка надходження запасів, які замовлені в повному обсязі, знижки, які надаються замовником при закупівлі оптом тощо. Тому важливим є досягнення оптимальності між перевагами і недоліками замовлень та зберіганням [7].

Відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 запаси – це активи, які: утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством.

Запаси визнаються активом, якщо існує вірогідність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, і їх вартість може бути достовірно визначена.

Бухгалтерський облік виробничих запасів регулює широке коло нормативних документів. Нормативно-правові акти, що регулюють питання обліку виробничих запасів:

- Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 р. (зі змінами і доповненнями). Визначає основні засади господарювання в Україні і регулює господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання;

- Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р. (зі змінами і доповненнями). Регулює особисті немайнові та майнові відносини (цивільні відносини), засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій

самостійності їх учасників;

- Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. Податковий кодекс України регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема, визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження і обов'язки їх посадових осіб під час здійснення податкового контролю, а також відповідальність за порушення податкового законодавства;

- Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р. (зі змінами і доповненнями). Визначає правові засади регулювання, організації ведення бухгалтерського обліку та подання фінансової звітності в Україні [2];

- Інструкція щодо застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій, затверджена наказом Мінфіну України № 291 від 30.11.1999 р. (зі змінами і доповненнями). Встановлює значення та порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку. Інструкція про застосування Плану рахунків направлена на забезпечення однаковості відображення однорідних за змістом господарських операцій на відповідних синтетичних рахунках та субрахунках [3];

- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджено Наказом Мінфіну № 87 від 31.03.1999 р. (зі змінами і доповненнями). Визначається методологія обліку запасів порядок розкриття інформації про них у фінансовій звітності. Норми цього положення застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами усіх форм власності (крім бюджетних установ) [5].

Бухгалтерський облік і звітність в Україні здійснюються з дотриманням єдиних методологічних принципів, визначених Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», прийнятих Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, національного Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, законодавчих і нормативних актів з урахуванням специфіки діяльності підприємств.

Структуру П(С)БО 9 «Запаси» представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Структура П(С)БО 9 «Запаси»

Розділи	Зміст
п. 1-4. Загальні положення	Визначається сфера дії положення та терміни, що в ньому використовуються.
п. 5-15. Визначення та первісна оцінка запасів	Наводиться порядок визнання запасів активами, склад запасів для цілей бухгалтерського обліку, порядок визнання первісної вартості запасів при їх надходженні.
п. 16-23. Оцінка вибуття запасів	Характеризуються методи оцінки при вибутті запасів, порядок списання вартості МШП.
п. 24-28. Оцінка запасів на дату балансу	Наводиться порядок оцінки запасів на дату складання звітності та уцінки запасів.

Розділи	Зміст
п.29. Розкриття інформації про записи у примітках до бухгалтерської звітності	Визначається інформація, яка обов'язково наводиться в примітках до фінансової звітності.

Загальні положення дають визначення таких термінів як запаси, чиста вартість реалізації запасів. В стандарті дається класифікація запасів, на які розповсюджуються норми П(С)БО 9 «Запаси». В стандарті обумовлено визнання та первісна оцінка запасів, оцінка вибуття запасів, оцінка запасів на дату складання балансу. Окремим розділом визначено розкриття інформації про запаси в примітках до фінансової звітності [5].

У результаті дослідження встановлено, що в умовах різного тлумачення сутності окремих господарських операцій фінансовим і податковим обліком застосування окремих можливостей, наданих національними положеннями (стандартами) щодо організації та методики обліку запасів на підприємствах не має достатньої ефективності. Наприклад, у фінансовому обліку вартість вибуття запасів унаслідок неможливості визнання їх активами відображається у витратах підприємства, а у податковому обліку – не впливає на об'єкт оподаткування податком на прибуток.

Список використаних джерел:

1. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : [навч. - практ. посіб.] / [Н. І. Верхоглядова, В. П. Шило, С. Б. Ільїна та ін.]. - К. : Центр учбової літератури, 2010 – 536 с.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996 - XIV ВР від 16 лип. 1999 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
3. Інструкція щодо застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій № 291 від 30 лист. 1999 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
4. Лисенко О. В. Бухгалтерський облік : [підручник] / О. В. Лисенко. – [3-тє вид. перероб. і доп.]. – Київ : Вид - во «Центр учбової літератури», 2011. – 670 с.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджено Наказом Мінфіну № 87 від 31 бер. 1999 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
6. Податковий кодекс України № 2755 від 02 груд. 2010 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
7. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність / Н. М. Ткаченко ; 5-те вид. допов. і перероб. – К. : Алерта, 2011. – 976 с.

Т. В. Мокієнко,

к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку

Шкляр О. О.,

здобувач вищої освіти ОСВ «Магістр»